

"Hilkat şeceresinin semeresi insandır. Malûmdur ki, semere bütün eczânın en ekmeli ve kökten en uzağı olduğu için, bütün eczânın hâsiyetlerini, meziyetlerini hâvidir. Ve keza, hilkat-i âlemin ille-i gaiye hükmünde olan çekirdeği yine insandır." İzahı?

Nur Külliyyatı'nda **insan** için, "**kâinat ağacının en son ve en cemiyetli meyvesi**"(1) ifadesi kullanılır. Bir risalede ise, kâinat ağacının dallarının elementler, yapraklarının bitkiler, çiçeklerinin hayvanlar, **meyvelerinin ise insanlar** olduğu ifade edilir.

Meyve; ağacın en mükemmel ve kökten en uzak cüzüdür. Ağacın tamamının plan ve programı o meyvenin çekirdeğinde yazılı olduğu cihetle de ağacın tümünün özelliklerini ihtiva eder.

Bitkilerde ve hayvanlarda tecelli eden bütün ilâhî isimler insanda da tecelli eder, ama insanda tecelli eden bütün isimler onlarda tecelli etmezler.

Kâinatın meyvesi olan insanın "**en uzak**" olması **en son yaratılmış olması cihetiyledir.**

"Ve keza hilkat-i âlemin ille-i gaiye hükmünde olan çekirdeği yine insandır."

Meyve en son yaratıldığı için ağacın tamamından süzülüyor. İnsan da bütün âlemlerden süzülmüş en mükemmel meyve. Onun için bütün âlemlerdeki esmâ tecellileri insanda da görülüyor.

Ve onun hizmetine verilen bütün mahlukat da ona göre yaratılmışlar. Çiçeğin rengi de aranın balı da atkın gücü ve sürati de hep onun en güzel şekle istifade edebileceği şekilde yaratılmış, donatılmışlar.

[Otuz Üçüncü Söz'ün İnsan Penceresinde.](#) "**Nasıl esmâda bir ism-i azam var, o esmânın nukuşunda dahi bir nakş-ı azam var ki o da insandır.**" buyrulur. Yâni, ism-i azam bütün isimleri ihtiva ettiği gibi, nakş-ı azam olan insan da bütün varlık âleminde tecelli eden isimlerin tamamına mazhardır.

Bu âlemin yaratılışının "**ille-i gaiye**"si, yâni yaratılış sebebi insandır. Nurdan varlıklar olan meleklerin, ne güneşe, ne havaya, ne suya ihtiyaçları yoktur. Bu âlemin sadece bitkilerin ve hayvanların yaşaması için yaratılmadığı da açıktır. En son ve en mükemmel canlı olan insan, bütün kâinatın da ille-i gaiyesidir.

Kâinatın maddesinden en çok istifade eden insandır. Yer altı kaynaklarından, ışınlar âlemine kadar pek çok şeyi insanoğlu akıl nimetiyle keşfetmiş ve onlardan faydalanma yollarını bulmuştur.

Kâinatın mana cihetini, yâni ondaki varlıkların Allah'ın hangi isimlerine ayna olduğunu düşünme, taşıdıkları hikmetleri anlama, yaptıkları tesbihleri hayretle temaşa ve tefekkür etme gibi ulvi gayelerde, bütün hayvanlar âlemi en ami bir insan kadar dahi marifet sahibi değillerdir. Demek ki, hem maddesi hem manasıyla bu kâinat büyük bir öncelikle insana hizmet etmekte, onun için yaratılmış bulunmaktadır.

(1) bk. [Şualar, On Birinci Şua, Yedinci Mesele.](#)